

ÇOCUKLARDA AİLE İÇİ ŞİDDETE MARUZ KALMA ÖLÇEĞİ (ÇAŞMKÖ)

Hayatınız ve ailenizle ilgili bir soruları içeren yaklaşık 10 dakikanızı alacak bir anket ile araştırma yapmaktayız. Bölüm 1; Her soru için iki kısım vardır. İlk olarak, bir şeyin ne sıklıkla olduğu hakkındaki soruyu, cevabınızı parantez içine **X** işareti koyarak belirtiniz. Eğer bu bölümde “ASLA” cevabını verirsiniz, bir sonraki soruya geçin. Bazen, Sıkça, Neredeyse Daima seçeneklerinden birini işaretlerseniz; “Bunu nasıl biliyordunuz? “Sorusunu yanıtlamak için; Sonucunu gördüm (birisi yaralandı, bir şey kırıldı ve polis geldi gibi). Sonradan öğrendim, Olurken öğrendim, Olurken uzaktan gördüm, Olurken onu gördüm ve yakındaydım, seçeneklerine **X** işareti koyunuz. Teşekkür ederiz.

Bölüm 1

Evde Şiddet Düzeyi					Evde Şiddete Maruz Kalma Düzeyi					
Maddeler	Asla	Bazen	Sıkça	Neredeyse Daima	Maddeler	Sonucunu gördüm (birisi yaralandı, bir şey kırıldı ve polis geldi gibi).	Sonradan öğrendim	Olurken öğrendim	Olurken uzaktan gördüm	Olurken onu gördüm ve yakındaydım
1. Annenizin eşi, annenizi yapmak istediği bir şeyi yaptıktan ne sıklıkla alıyordu veya yapmak istediği bir şeyi onun için zorlaştırdı? Şunlar gibi: evi terk etme, doktora gitme, telefonu kullanma, arkadaşlarını veya akrabalarını ziyaret etme, Diğer.					1a. Bunu nasıl biliyordunuz?					
2. Annenizin eşi, annenizi yemekten veya uyumaktan ne sıklıkla alıyordu veya yemeyi ve uyumayı onun için zorlaştırdı?					2a. Bunu nasıl biliyordunuz?					
3. Anneniz ve eşi sizin hakkınızda ne sıklıkla tartıştılar? [Anneniz ve eşi (babanız, erkek arkadaşı, üvey baba) sizin hakkınızda tartışarlarsa bu sizin kabahatiniz değildir]					3a. Bunu nasıl biliyordunuz?					
4. Annenizin eşi kasıtlı olarak ne sıklıkla bir şey kırды veya parçaladı? Şunlar gibi: bir duvara yumruk atmak, duvardan telefon kablosunu koparmak, bir resmi parçalamak, Diğer					4a. Bunu nasıl biliyordunuz?					
5. Annenizin eşi ne sıklıkla annenizin bedenine zarar verecek bir şey yaptı? Şunlar gibi: ona vurma, ona yumruk atma, ona tekme atma, onun boğazını sıkma, onu itme, saçını çekme, Diğer.					5a. Bunu nasıl biliyordunuz?					
6. Annenizin eşi ne sıklıkla, annenize zarar vermek için bir bıçak, silah veya diğer nesneyi kullanma tehdidinde bulundu?					6a. Bunu nasıl biliyordunuz?					
7. Annenizin eşi ne sıklıkla, annenize bir bıçak, silah veya diğer nesne ile gerçekten zarar verdi?					7a. Bunu nasıl biliyordunuz?					

Bölüm 2

Durumunuzu en iyi tanımlayan cevabı seçin ve X işareti koyun. Tüm şıkları yanıtlayın.

Şiddet Olaylarına Çocukların Katılım Düzeyi	Asla	Bazen	Sıkça	Neredeyse daima
Annenizin eşi annenize zarar verdiğinde, ne sıklıkla onlara kavga ettikleri odada bir şeyler bağırırdınız?				
Annenizin eşi annenize zarar verdiğinde, ne sıklıkla başka birini arayıp yardım istediniz, mesela telefonda birini aramak ya da yan komşuya gitmek gibi?				
Annenizin eşi annenize zarar verdiğinde, kavgayı durdurmaya çalışırken fiziksel zarar gördünüz mü?				
Annenizin eşi annenize zarar verdiğinde, annenizin eşi annenizi incitmek ya da korkutmak için ne sıklıkla size bir şey yaptı?				
Annenizin eşi annenize zarar verdiğinde, saklanma, evi terk etme, ya da kedinizi başka bir odaya kitleme gibi davranışlar yaptınız mı?				
Annenizin eşi sizden annenizin ne yaptığını ya da ne söylediğini söylemenizi istedi mi?				
Topluluk Şiddetinin Diğer Biçimlerine Çocukların Maruz Kalma Düzeyi				
Mahallenizde ya da okulunuzda bir kişinin başka bir kişiye isim takarak ya da dalga geçerek onu incittiğini duydunuz mu?				
Topluluğunuzdan veya okulunuzdan biri, sizi incitmek için size isim taktı veya dalga geçti mi?				
Topluluğunuzda veya okulunuzda başka birinin incindiğini gördünüz mü? Yakasından tutularak, tokatlama, yumruklama, tekmeleme, bir bıçakla veya silahla incitme, diğer.				
Televizyonda ya da bir filmde birinin yaralandığını ya da öldürüldüğünü gördünüz mü?				
Bir video oyununda birinin yaralandığını veya öldürüldüğünü gördünüz mü?				
Çocuğun Evde Yaşadığı Diğer Mağduriyetler				
Anneniz ne sıklıkla endişeli veya üzgün görünüyor?				
Ailenizdeki bir yetişkin, şunları yaparak duygularınızı incitti mi? Sizi alaya alarak, size isimler takarak, sizi tehdit ederek, kendinizi kötü hissettirecek şeyler söyleyerek, diğer.				
Ailenizdeki bir yetişkin, vücudunuzu incitecek bir şey yaptı mı? Size vurma, size tekme atma, sizi dövme, diğer				
Ailenizden olmayan biri şunları yaptı mı? İstemediğiniz halde vücudunuzun özel bölgelerine dokundu, kendi vücudunun özel bölgelerine dokunmanızı sağladı, sizi cinsel ilişkiye zorladı.				
Ailenizden biri şunları yaptı mı? istemediğiniz halde vücudunuzun özel bölgelerine dokundu, kendi vücudunun özel bölgelerine dokunmanızı sağladı, sizi cinsel ilişkiye zorladı.				
Çocuğun Ev Hayatındaki Risk Faktörleri				
Annenizin eşinin sarhoş olması veya uyuşturucu alması konusunda ne sıklıkla endişeleniyorsunuz?				
Annenizin sarhoş olması veya uyuşturucu kullanması konusunda ne sıklıkla endişeleniyorsunuz?				
Vurmak, tekmelemek veya benzer şeylerle, bir insanı kasıtlı şekilde fiziksel olarak incitir misiniz?				

ÇAŞMKO YÖNERGESİ

Çocukların Aile İçi Şiddete Maruz Kalma Ölçeği; Ölçek 33 maddeden, iki bölümden ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. İlk bölüm (Evde Şiddet Düzeyi), özellikle bir çocuğun yaşamış olabileceği aile içi şiddete maruz kalma türlerini hedefleyen soruları içermektedir. Her çocuktan, maruz kalmış

olabileceği yetişkin aile içi şiddet türlerine odaklanan 7 farklı maddeyi derecelendirmesi istenmiştir. Her soru, "0=Asla", "1=Bazen", "2=Sıkça" ve "3=Neredeyse Daima" seçenekleriyle dört noktalı Likert tipi bir ölçek kullanılarak yanıtlanmıştır. Bu birinci bölümün ikinci kısmı (Evde Şiddete Maruz Kalma Düzeyi), çocuğun evde meydana gelen şiddeti nasıl bildiğini belirtmesi gerekmektedir. Bir çocuk belirli bir soruya "Asla" yanıtını verdiyse, sonraki soruya geçmesi istenmektedir. Bununla birlikte, bu tür bir şiddete maruz kaldığını belirtirse, çocuğun nasıl maruz kaldığını soran ek seçeneklere yönlendirilir ve "Sonucu gördüm (biri yaralandı, bir şey kırıldı veya polis geldi gibi)", "Sonradan öğrendim", "Olurken öğrendim", "Olurken uzaktan gördüm" ve "Olurken onu gördüm ve yakındaydım" bu beş seçenekten uygun olanları seçmesi istenir. Buradaki 5 seçeneğin herbiri eşit puan ağırlığındadır (1 puan). Bu boyuttaki puanlar (min=0, max=35) genel puan ortalamasına dahil edilmez. ÇAŞMKO'nun ikinci bölümü, "0=Asla", "1=Bazen", "2=Sıkça" ve "3=Neredeyse Daima" şeklinde puanlanan dört noktalı Likert tipi bir değerlendirme içermekte olup, 19 maddeden ve dört alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar; Şiddet Olaylarına Çocukların Katılım Düzeyi (6 madde; 0–18 puan), Topluluk Şiddetinin Diğer Biçimlerine Çocukların Maruz Kalma Düzeyi (5 madde; 0–15 puan), Çocuğun Evde Yaşadığı Diğer Mağduriyetler (5 madde; 0–15 puan) ve Çocuğun Ev Hayatındaki Risk Faktörleri (3 madde; 0–9 puan) şeklindedir.

Bu bölümde çocuklardan, şiddet içeren olaylara ne sıklıkla maruz kaldıklarını ve/veya bu olaylara ne ölçüde dâhil olduklarını ve yaşamlarındaki diğer risk faktörlerini değerlendirmeleri istenmektedir. İkinci bölümden alınabilecek toplam puan 0–57 arasında değişmekte olup, alt boyutlar kendi içlerinde ayrıca puanlanabilmektedir. Alt boyutlardan alınabilecek puanlar sırasıyla 0–18, 0–15, 0–15 ve 0–9 arasındadır.

ÇAŞMKO'nun birinci ve ikinci bölümlerinden elde edilen puanların birlikte değerlendirilmesiyle toplam ölçek puanı hesaplanmakta ve toplam puan 0–78 arasında değişmektedir. Ölçeğin belirlenmiş bir kesme noktası bulunmamaktadır. Toplam ölçek ve alt boyut puanlarının yükselmesi, çocuğun şiddet ve şiddetle ilişkili diğer olumsuz yaşantılara maruziyet ve risk düzeyinin arttığını göstermektedir.

Kaynak: Avan, H., Vural, B., Söyünmez, S., & Demir Acar, M. (2026). Child Exposure To Domestic Violence (Cedv) Scale Turkish Validity And Reliability Study. *Karya Journal of Health Science*, 7(1), 14-20. <https://doi.org/10.52831/kjhs.1790202>